

TORNATOR

Vuosikertomus 2008

Sisällysluettelo

Tornator lyhyesti	3
Toimitusjohtajan katsaus <i>Vuonna 2008 saavutettiin asetetut tavoitteet</i>	4
Visio, strategia, arvot	6
Liiketoiminta <i>Puun tuottaminen ja myynti on liiketoiminnan ydin</i>	7
Toimintaympäristö <i>Puun hinta normalisoitui</i>	10
Henkilöstö <i>Ikäjakauman tasoittaminen on lähivuosien haaste</i>	12
Ympäristövastuu <i>Ympäristön hyvä hoito on tärkeä osa liiketoimintaa</i>	14
Hallinto	15
Hallitus	19
Johtoryhmä	20
Tilinpäätös 2008	21

Tornator lyhyesti

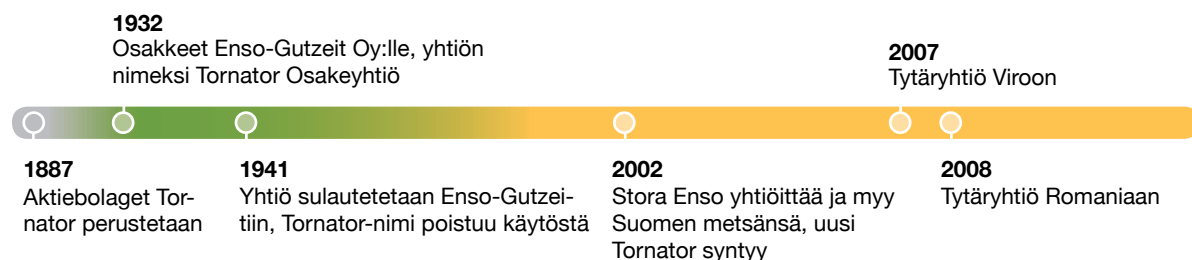
Tornator on Suomen kolmanneksi suurin metsänomistaja. Yhtiö omistaa Suomessa ja ulkomailla yhteensä yli 600 000 hehtaaria metsää, ja tavoitteena on edelleen lisätä metsäpinta-alaa. Tornator on perustanut tytäryhtiöt Viroon ja Romaniaan, ja liiketoimintamahdollisuuksia selvitetään myös muualla Euroopassa.

Tornatorissa työskentelee noin 200 metsäalan osaajaa. Yhtiön ydintoimintaa on puun tuottami-

nen ja myynti. Lisäksi Tornator myy lomarakennuspaikkoja ja maa-aineksia, vuokraa maankäyttöoikeuksia sekä tarjoaa metsänhoitopalveluita.

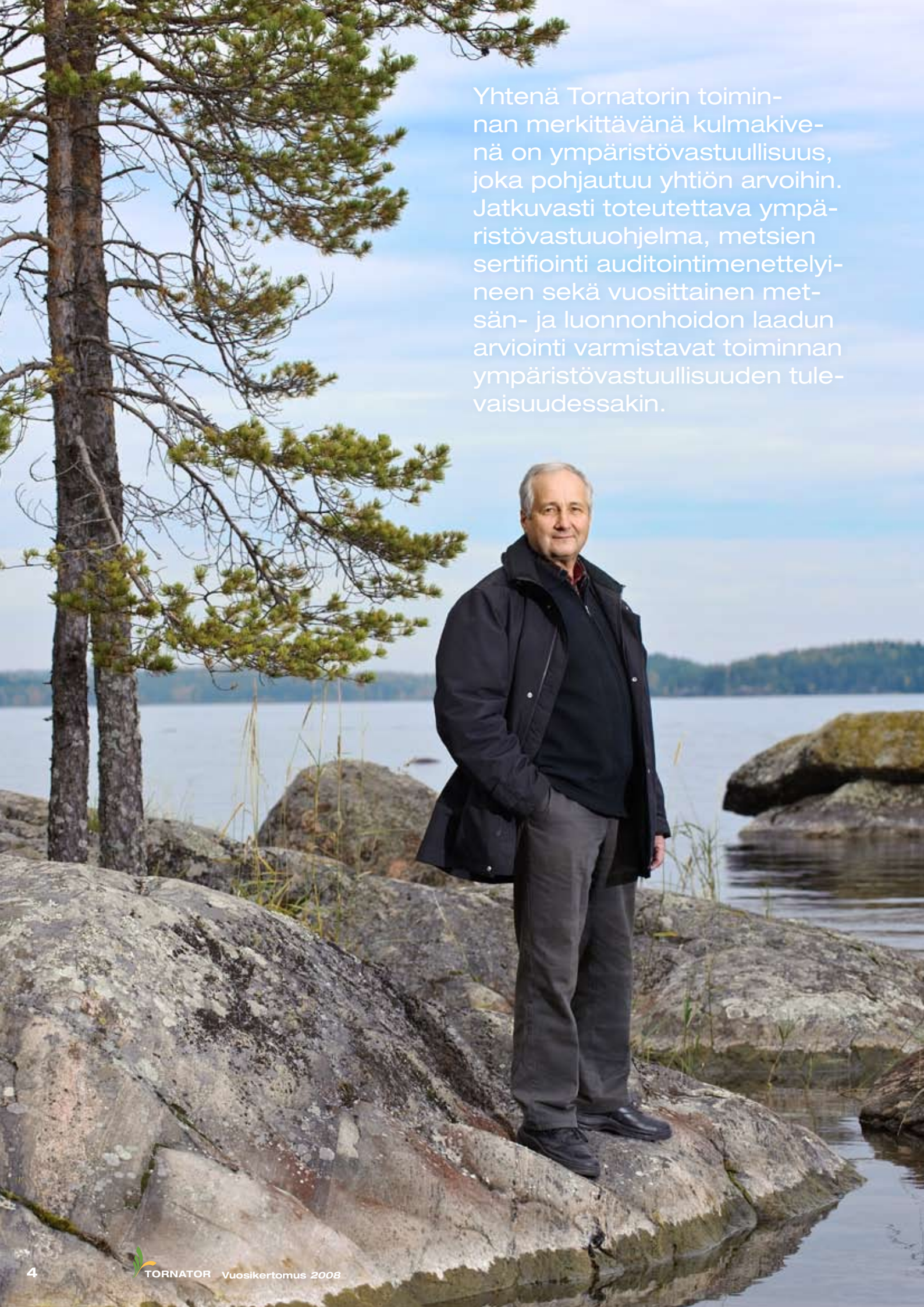
Tornator toimii kestävän metsätalouden periaattein, mikä takaa vastuullisen ja kannattavan liiketoiminnan. Kaikki yhtiön metsät Suomessa on sertifioitu Suomen Metsäsertifointi ry:n hallinnoiman PEFC-järjestelmän mukaisesti.

Tornator*-nimen historia suomalaisessa metsätaloudessa

*Tornator on latinaa ja tarkoittaa sorvaajaa

Avainluvut, ilman biologisten hyödykkeiden käyvän arvon muutosta	2006	2007	2008
Liikevaihto, milj. euroa	64,7	63,5	76,8
Liikevoitto, milj. euroa	51,3	49,8	56,5
Liikevoitto, % liikevaihdosta	79,3	78,5	73,5
Tilikauden tulos, milj. euroa	24,5	25,2	24,9
Tilikauden tulos, % liikevaihdosta	37,9	39,7	32,4
Sijoitetun pääoman tuotto, %	8,2	7,0	7,1
Sidotun oman pääoman tuotto, %	30,6	31,5	31,1
Omavaraisuusaste, %	33,6	42,1	35,7
Henkilöstö keskimäärin, henkeä	184	188	188

A photograph of a middle-aged man with grey hair, wearing a dark jacket and trousers, standing on a large, mossy rock by a lake. To his left is a tall pine tree. The background shows a calm lake and distant forested hills under a blue sky with light clouds.

Yhtenä Tornatorin toiminnan merkittävänä kulmakivenä on ympäristövastuullisuus, joka pohjautuu yhtiön arvoihin. Jatkuvasti toteutettava ympäristövastuuohjelma, metsien sertifiointi auditointimenettelyineen sekä vuosittainen metsän- ja luonnonhoidon laadun arviointi varmistavat toiminnan ympäristövastuullisuuden tulevaisuudessakin.

Toimitusjohtajan katsaus vuoteen 2008

Vuosi 2008 oli metsäteollisuudelle haastava. Tornatorin liiketoiminta pysyi kuitenkin kannattavana, koska yhtiö onnistui lisäämään joustavuutta omissa toimintatavoissaan.

Metsäteollisuuden tuotantolaitosten sulkemis- päätökset eivät vaikuttaneet Tornatorin toimintaan, mutta alkukesällä alkanee sahateollisuuden lomautukset ja tehtaiden tilapäiset sulkemiset laskivat tukin kysyntää.

Puun hintakehitys oli vuonna 2008 vakaa, mutta loppuvuodesta tukin hintataso lähti lievään laskuun. Alkuvuoden poliittiset lupaukset pääomaverotuksen keventämisestä aiheuttivat puumarkkinoilla hämmennystä, ja yksityismetsien puukauppaa leimasi alkuvuodesta varovaisuus. Myyntiveroalennuksista huolimatta sekä tarjonta että kysyntä vähenivät loppuvuodesta. Puunkorjuu pysähtyi pääosin metsäteollisuuden puuvarastojen täyttymisen sekä lämpimien säiden takia.

Tornator jatkoi vuonna 2008 investointien hajauttamista ulkomaille – Virossa toteutettiin metsien ostoja, ja Romaniassa saatiin päättyneen vuoden aikana hyvä jalansija metsämaan hankinnassa. Yhtiön tavoitteena on edelleen laajentua valituissa kohteissa.

Puutavaraa luovutettiin asiakkaille ennätysmäärä

Tornator saavutti suunnitelmien mukaisen noin 76,8 miljoonan euron (63,5 v. 2007) liikevaihdon. Liikevoitto ilman biologisten hyödykkeiden muutoksen vaikutusta oli 56,5 miljoonaa euroa, eli 73,5 prosenttia liikevaihdosta (49,8 MEUR ja 78,5 % v. 2007).

Vuonna 2008 luovutettiin ennätysmäärä puutavaraa asiakkaille. Voimakkaan kuitupuukysynnän vuoksi Tornator teki muutoksia keväällä myytävien leimikoiden rakenteisiin huomioidakseen asiakastarpeita ja parantaakseen korjuukelpoisuutta.

Myös lomarakennustonttien kysyntä oli pääosan vuodesta hyvää, mikä nosti niiden keskihintatasoa. Kysyntä hiipui kuitenkin jonkin verran jo loppuvuodesta 2008, ja laskun odotetaan jatkuvan vuonna 2009.

Vuonna 2009 Tornatorin asema puuntuottajana säilyy vakaana

Yleinen epävarma taloudellinen tilanne heijastuu päätöksentekoon vuonna 2009 ja yhtiön toimintojen

joustavuus, kyky tehdä nopeita liikkeitä ja asiakastarpeiden muutosten aistiminen korostuvat entisestään.

Tornator odottaa liikevaihtoon vuonna 2009 laskua edellisvuodesta. Vaikutukset tulevat todennäköisesti sekä volyymin että hinnan kautta, sillä on odotettavissa, että tukkipuun kysynnän hiipuminen jatkuu ja puun keskihintataso laskee.

Sahateollisuuden markkinatilanteen kehityksellä voi olla Tornatorin toimintaan vaikutuksia, mikäli sahojen sulkemiset tai lomautukset jatkuvat. Myös puukuitua jalostavien tehtaiden lakkautukset tai merkittävät tuotannon rajoitukset voivat luoda haasteita Tornatorille.

Venäjän nykyinen puutullitaso tulee todennäköisesti säilymään ainakin vuoden 2009. Tornatorin asema puuntuottajana pysyy ennallaan, mutta voimakkaat markkinahäiriöt voivat aiheuttaa väliaikaisia heilahduksia tuloskehitykseen.

Huomionarvoista on, että Tornatorin pitkäaikaiset lainat erääntyvät aikaisintaan vuonna 2013, joten vallitsevalla rahoitusmaailman kriisillä ei ole vaikutuksia yhtiön lainajärjestelyihin.

Tornator panostaa henkilöstön koulutukseen

Vuonna 2009 kustannuksia leikataan ja työn tuottavuutta parannetaan edelleen työmenetelmiä kehittämällä ja koneellistamisastetta nostamalla. Metsänhoitotöitä tullaan teettämään yhä enemmän alihankkijoilla, sillä kausityövoimaa ei ole saatavilla entiseen tapaan. Toimihenkilöiden määrä pysynee lähes muuttumattomana, ja eläkkeelle siirtyvien tilalle rekrytoidaan uutta henkilöstöä.

Tornatorissa toteutetaan vuosittain henkilöstön kehittämisohjelma. Lisäksi jatkuva koulutus esimerkiksi uuden teknologian käyttöönoton myötä on välttämätöntä tulevaisuudessakin.

Kiitän asiakkaita, yhteistyökumppaneita ja henkilöstöä hyvästä yhteistyöstä vuonna 2008.

Imatralla 12. helmikuuta 2009

Arto J. Huurinainen
Toimitusjohtaja

Yhteishenki

- Kyky työskennellä yhdessä

Muutoshakuisuus

- Halu omaksua uusia toimintatapoja

Tuloksellisuus

- Toimiminen tulostavoitteiden mukaisesti

Vastuullisuus

- Vastuu työn laadusta, ympäristöstä ja suhteista sidosryhmiin

Visio, strategia, arvot

Visio

Tornator on kansainvälisesti arvostettu metsätalouden osaja.

Strategiset päämäärät

Tornator hyödyntää metsävaroja ja maaomaisuutta tehokkaasti kestävyysperiaatteita noudattaen. Tornator hyödyntää henkilöresursseja ja osaamista täysimääräisesti metsäsijoittamisen asiantunte-

musta syventäen. Tornator laajentaa toimintaansa kansainvälisesti valittujen yhteistyökumppanien kanssa synergiaetuja hakien.

Arvot

Yhtiön arvot ovat yhteishenki, muutoshakuisuus, tuloksellisuus ja vastuullisuus.

Liiketoiminta

Tornator on vastuullinen metsätalouden osaaja, jonka liiketoiminta jakautuu kolmeen pääalueeseen: puun tuottaminen ja myynti, kiinteistöliiketoiminta sekä metsäpalvelut. Yhtiön liikevaihto oli vuonna 2008 76,8 miljoonaa euroa (63,5). Puun tuottaminen ja myynti muodosti 65,2 miljoonalla eurolla Tornatorin selkeästi suurimman liiketoiminta-alueen. Kiinteistöliiketoiminnan liikevaihto oli 11,0 miljoonaa euroa, ja metsäpalvelujen myynnistä kertyi 0,6 miljoonaa euroa. Muut tulot olivat 2,3 miljoonaa euroa.

Puun myynnissä asiakastarpeiden huomioiminen johti puun myyntimäärän painopisteen

muuttumiseen järeästä puusta kuitupuupainotteiseksi. Sahatavaran kysyntä oli ennakoitua pienempää, joten puun myynti painottui enemmän harvennuksiin ja niistä saatavaan kuitupuuhun. Maa-ainesten ja maan myynti toteutui suunnitellulla tavalla. Metsäpalveluiden liikevaihto pienentyi hieman edellisvuodesta.

Tornator omistaa metsää yli 600 000 hehtaaria. Metsät ovat hyvässä kasvukunnossa ja asianmukaisesti hoidettuja. Tornatorin suunnitelmallinen metsänhoito ja kestävä metsävarojen käyttö takaavat tuloksellisen toiminnan myös tulevaisuudessa.

Puun tuottaminen ja myynti on Tornatorin liiketoiminnan ydin

Vuosi 2008 oli metsänuudistamiselle erittäin hyvä, sillä sääolot olivat keväällä suotuisat. Tornatorin metsiä uudistetaan vuosittain 5 000 hehtaaria, joka on 0,9 prosenttia metsämaan pinta-alasta. Istutuksen osuus on noin 3 500, kylvön 1 000 ja luontaisen uudistamisen noin 500 hehtaaria.

Vuosittain toteutettavilla taimikon tarkastuksilla varmistetaan, että taimikoissa on riittävä määrä kasvatuskelpoisia taimia hehtaaria kohden ja että heinät tai lehtipuiden vesat eivät ole uhkana taimien kehitykselle. Hyvin hoidetut ja ajallaan harvennetut metsät tuottavat huomattavasti paremman ja arvokkaamman puusadon kuin hoitamattomat metsät.

Vuoden 2008 metsänhoitokustannukset pysyivät suunnitellulla tasolla. Työehtosopimuksien toteutuneet palkankorotukset näkyivät kustannuksissa, mutta toisaalta työn tuottavuus parani edellisvuodesta. Yrittäjien tekemissä konetöissä polttoaineen hinta nosti urakkamaksuja.

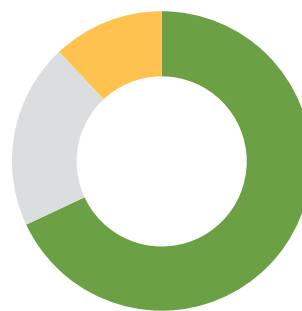
Metsätuhoja oli normaalia vähemmän vuonna 2008. Metsäpaloja ja myrskytuhoja ei ollut juuri lainkaan. Muutamilla viljelyaloilla oli kärsäkkäiden ja myyrien aiheuttamia tuhoja ja muun muassa Kaakkois-Suomen varttuneemmissa männiköissä oli jonkin verran mäntypistiäisten tuhoja.

Kestävän metsätalouden mukainen hakkuumäärä Tornatorin Suomen metsistä on 1,9 miljoonaa kuutiometriä vuodessa. Vuonna 2008

hakattiin 2,0 miljoonaa kuutiometriä. Näin tasattiin vuosina 2006 ja 2007 hakkaamatta jääneitä määriä. Metsätalous on kestävä, kun hakkuut ovat puuston kasvua pienemmät ja tulevaisuuden hakkuumahdollisuudet vähintään yhtä hyvät kuin toteutuneet hakkuut.

Yhtiön metsien ikäluokkarakenne on hyvä. Tornatorille syntyy joka vuosi hakkuusäästöä ja näin puuston kokonaistilavuus kasvaa jatkuvasti. Puuston keskitilavuus metsämaalla Suomessa oli vuoden 2008 lopussa 112 m³/ha (111 m³/ha).

Tornatorin metsien puulajit

- Mänty 68 %
- Kuusi 20 %
- Koivu ja muut 12 %

Lomarakennuspaikkojen myynti on merkittävä osa liiketoimintaa

Tornator myy pääasiassa rantaan rajoittuvia, kaavojen mukaisia lomarakennuspaikkoja. Viime vuosina lomarakennuspaikkojen hinnat ovat kauppahintatilastojen mukaan nousseet noin 10–15 prosenttia vuosittain, mutta vuoden 2008 loppupuolella hintataso oli kuitenkin jo laskussa.

Tonttimaan kysyntä oli odotuksiin nähden yllättävän hyvää ja pysyi lähes vuoden 2007 tasolla. Vuoden 2009 oletetaan olevan kiinteistömarkkinoilla selvästi edellisiä vuosia hiljaisempi.

Tornator on siirtynyt metsäpalstojen myyjästä niiden ostajaksi. Aiempina vuosina realisoitiin syrjässä tai yhtiön toiminnan ydinalueen ulkopuolella olevia metsäpalstoja. Nyt tavoitteena on täydentää maanomistusta ydinalueella ostamalla metsätiloja pääasiassa Pohjois-Karjalasta ja Pohjois-Savosta.

Vuonna 2007 aloitettu metsätilojen ostotoiminta on kehittynyt siten, että vuonna 2008 yhtiö osti jo enemmän kuin myi. Ostettujen tilojen pinta-alat vaihtelevat muutamasta kymmenestä muutamiin satoihin hehtaareihin. Vuonna 2008 ostettiin kotimaasta yhteensä yli 3 000 hehtaaria metsämaata.

Tornator myös vuokraa maa-alueita erilaisiin käyttötarkoituksiin. Näistä merkittävimpiä ovat metsästysoikeuksien vuokraus metsästysseuroille sekä alueiden vuokraaminen vesihuoltoyhtiöille, kunnille, sähköyhtiölle ja teleoperaattoreille niiden tarpeisiin.

Lisäksi Tornator myy maa-aineksia. Kallio- kiviaineksen, soran ja hiekan kysyntä on varsin paikallista ja siihen vaikuttaa rakentamisen ja varsinkin yhdyskuntarakentamisen määrä alueella. Maa-ainesten myynti toteutui vuonna 2008 suunnitelmien mukaisesti. Kiinnostus turvetta kohtaan on lisääntynyt kotimaisten polttoaineiden kysynnän myötä. Tornator kartoittaa jatkuvasti turvetuotantoon ja maa-ainesten ottoon sopivia alueita.

Metsänhoidon osaamista tarjotaan metsänomistajille

Tornator on arvostettu metsänhoidon osaaja, joka tarjoaa osaamistaan myös muille metsänomistajille. Metsäpalveluihin kuuluu leimikonsuunnittelu, hakkuulaskelmat sekä metsänhoitotöiden suunnittelu ja toteutus.

On tärkeää, että metsien käyttöaste pysyy Suomessa korkeana myös tulevaisuudessa. Metsäpalveluiden avulla Tornator edistää suomalaisen metsien hyvää hoitoa ja metsäalan työllisyyttä sekä tekee yhtiötä samalla tunnetuksi. Valtion tarjoamat veroporkkanat, uudet metsänhoitosuositukset ja metsänomistajakunnan rakennemuutos lisäävät metsäpalveluiden kysyntää lähivuosina.

Tornatorin metsäomaisuus Suomessa

Toimintaympäristö

Suomen koko metsäteollisuus oli murroksessa vuonna 2008. Lopputuotteiden markkinahintojen lasku johti teollisuuden kannattavuusongelmiin ja useiden tehtaiden sulkemispäätöksiin. Myös Tornatorin liiketoiminnassa metsäteollisuuden ongelmat alkoivat näkyä vuoden 2008 lopussa.

Puun hinta normalisoitui

Puun hinta laski odotetusti vuoden 2007 hintapiikistä. Hinta jäi kohtuulliselle tasolle, sillä varsinkin kotimaisella kuitupuulla oli hyvä kysyntä loppuvuoteen asti.

Venäjä ilmoitti marraskuussa puutullien korotuksen lykkäyksestä. Suomalainen puunjalostusteollisuus on kuitenkin varautunut tuontipuutullien nousemiseen lähivuosina lisäämällä kotimaisen puun hankintaa.

Yksityismetsänomistajille kohdistetut valtion suunnittelemat verohelpotukset ja tuet ovat lisänneet metsänomistajien aktiivisuutta varsinkin ensiharvennusleimikoiden myymiseen. Tukitoimien tarkoituksena on kotimaisen teollisuuden puuhuollon parantaminen. Tornator ei suorana-

sesti hyödy näistä valtion toimenpiteistä. Yhtiön kannalta on kuitenkin ensiarvoisen tärkeää, että kotimaassa säilyy kilpailukykyinen metsäteollisuus siinä laajuudessa, mihin Suomen metsävarat riittävät tarjoamaan raaka-ainetta.

Leuto talvi vaikeutti hakkuita

Leudot talvet tuovat haasteita puun korjuuseen ja logistiikkaan, kun raskaat ajoneuvot eivät pääse kulkemaan märässä maastossa ja metsäteillä. Mikäli kostea maa ei jäädy, osa talvikorjuukohteista jää korjaamatta. Näin on käynyt Itämeren alueen maissa kahtena edellisenä talvena, joten paljon jo myytyjä talvikorjuukohteita on odottamassa pakkaskelejä.

Kasvua ulkomailta

Tornator hakee kasvua myös ulkomailta, sillä laajentumismahdollisuudet kotimaassa ovat rajalliset heikon tarjonnan vuoksi. Kansainvälisiltä markkinoilta etsitään pitkäaikaiseen kannattavaan metsätalouteen sopivia investointikohteita.

Baltiassa on jo nähtävissä metsätalutarjonnan li-

sääntymistä yleisesti heikentyneen taloustilanteen johdosta. Romaniassa maan hankinta on onnistunut hyvin, ja liiketoiminta on lähtenyt suunnitellusti käyntiin. Muidenkin Euroopan maiden tilannetta kartoitetaan, mutta investointimahdollisuudet nähdään Baltiaa ja Romaniaa haasteellisempina.

Tonttikauppa kävi vilkkaana

Tonttimaan kysyntä pysyi alkuvuodesta 2008 ennallaan verrattuna edelliseen vuoteen, vaikka vähäistä laskua odotettiin. Loppuvuodesta kysyntä kuitenkin heikkeni, ja vuonna 2009 kysynnän odotetaan edelleen laskevan yleisen taloudellisen tilanteen myötä.

Sijoittajien kiinnostus metsäomaisuuteen edelleen kasvussa

Kiinteä omaisuus sijoituskohteena kiinnostaa yhä enemmän, ja sama kehityssuunta näyttää jatkuvan tulevaisuudessakin. Rahoitusmarkkinoiden kriisi vuonna 2008 lisäsi metsäomaisuuden arvostusta turvallisena sijoitusvaihtoehtona.

Maailmalle on jo syntynyt metsäsijoittamiseen erikoistuneita rahastoja, joissa korostetaan metsien tasaista tuottoa, negatiivista korrelaatiota muihin sijoitusmuotoihin sekä biologisen kasvun tuomaa arvon nousua.

Terveisiä työmaalta

Nimi: Heikki Pellinen

Ikä: 42

Paikkakunta: Imatra

Työtehtävä: Metsuri, 25 vuotta
metsurina täyteen syksyllä 2008

Työ Tornatorilla: "Taimikon hoito ja
perkaus ovat tyypillisiä töitä, jotka
vievät suurimman osan ajastani."

Parasta työssä: "Vapaus teh-
dä omaan tahtiin. Tämä ei ole
kellokorttityötä." •

Henkilöstö

Tornatorin palveluksessa oli vuoden 2008 (2007) lopussa 190 (192) henkilöä eli 130 (132) työntekijää ja 60 (60) toimihenkilöä. Toimihenkilöistä naisia oli 13 ja metsureista kaksi.

Tornatorin organisaatio jakautuu kahdeksaan metsänhoitotiimiin, jotka toteuttavat yhtiön operatiivista toimintaa. Kaikissa tiimeissä on maankäyttö- ja metsänhoitoesimiehiä sekä resurssina vaihteleva määrä metsurityövoimaa ja yksityisiä metsätalouden yrittäjiä.

Ikäjakauman tasoittaminen on lähivuosien haaste

Tornatorin henkilöstön keski-ikä vuonna 2008 oli 48,4 (49,9). Ikäjakauma on erityisen haastava metsureiden osalta. Metsureiden keski-ikä oli 51 vuotta ja toimihenkilöiden vastaavasti 42 vuotta. Vuonna 2008 onnistuttiin rekrytoimaan myös useita nuoria metsureita.

Tornator arvostaa pitkään alalla toimineen henkilöstön hiljaista tietoa. Ihannetila olisi riittävän aikainen rekrytointi ja uuden työntekijän työskenteleminen pois lähtevän työntekijän kanssa, jolloin osaaminen siirtyy. Tämän toimintamallin kehittämiseen panostetaan yhtiössä lähivuosina.

Tornatorissa viihdytään pitkään

Työvoiman vaihtuvuus on Tornatorissa erittäin pientä. Tornator on teettänyt henkilöstötutkimukset vuosina 2004, 2006 ja 2008. Vuonna 2008 esiin nousi tyytyväisyys tiedonkulun parantumiseen ja johtamiseen työyhteisössä. Työkyky oli säilynyt vuoden 2006 seurannan tasolla.

Tornatorin työsuhteet ovat pääasiassa vakinaisia. Työntekijöiden kanssa tehdään myös metsänhoitotyökauden ajaksi työ sopimuksia.

Tornatorin periaatteena on työllistää paikallisesti ja löytää työvoima sieltä, missä työtkin ovat. Suomesta on tähän saakka riittänyt osaavaa metsätyövoimaa yhtiön tarpeisiin melko hyvin, ja ulkomaista työvoimaa on ollut saatavilla tarvittaessa.

Tornator panostaa henkilöstön osaamisen kehittämiseen

Tornatorin henkilöstön osaaminen on monipuolista, ja sitä kehitetään jatkuvasti. Metsätoimihenkilöiden koulutuksessa panostettiin vuonna 2008 Metsätalouden kehittämiskeskus Tapion antamiin uusiin turvemaiden metsien hoito- ja käyttösuosituksiin.

Vuoden 2007 lopussa päätynyt kahden vuoden työhyvinvointivalmennus jatkuu vuosittain tiimikohtaisilla seurantapäivillä. Tornator järjestää myös vuosittaiset kehittämispäivät työhyvinvoinnin ylläpitämiseksi. Yhtiö tukee kunnan ylläpitämistä TYKY-rahalla ja työntekijöillä on mahdollisuus päästä halutessaan kuntoutukseen.

Yhtiöllä on käytäntönä palkita henkilöstöä omatoimisesta opiskelusta ja yhtiön tulospalkkiojärjestelmän piirissä on koko henkilöstö.

Työturvallisuus

Tornatorilla on työsuojelutiimi, joka käy läpi kaikki sattuneet tapaturmat ja pitää tilastoa sairauspoissaoloista ja tapaturmien vuoksi menetetyistä työpäivistä. Tiimi laatii vuosittain työsuojelun toimintasuunnitelman ja toimeenpanee muun muassa ensiapukoulutusta.

Tornatorin metsänhoitotöissä tapahtuu varsin vähän työtaturmia vuosittain. Tyypillisimpiä tapaturmia ovat liukastumiset ja lievät venähdykset metsätöissä. Tornatorilaiset myös matkustavat työssään paljon, joten liikenne on yksi riskeistä etenkin toimihenkilöiden työssä. Työtaturmat ovat vähentyneet suhteessa tehtyihin työpäiviin.

Tornatorin metsureiden turvavarusteet ovat huipuluokkaa. Työvälineitä kehitetään Suomessa jatkuvasti, ja myös metsurit itse antavat aktiivisesti palautetta varusteiden toimivuudesta. •

Ympäristövastuu

Tornatorin toimintaympäristönä on elävä ekosysteemi, metsä, joten ympäristövastuu korostuu yhtiön toiminnassa. Tornator sovittaa yhteen puuntuotannon ja metsäluonnon hoitamisen. Toimintaa ohjaavat lait, metsäsertifiointi ja yhtiön oma ympäristövastuuohjelma.

Metsien käytön ekologinen kestävyys varmistetaan talousmetsien luonnonhoidon toimilla. Arvokkaat luontokohteet jätetään metsänkäsittelyn ulkopuolelle ja hakkuualueille jätetään säästöpuuryhmiä, joista muodostuu aikanaan lahoppuuta.

Yhtiön metsänhoidon periaatteena on, että puusto pidetään kasvukykyisenä koko kiertoaajan. Puusato korjataan, kun puuston kasvu on saavuttanut huippunsa ja on hiipumassa. Uusi kasvatettava puusukupolvi sitoo hiilidioksidia huomattavasti vanhaa metsää paremmin.

Metsätalouden kehittämiskeskus Tapio arvioi vuosittain Tornatorin talousmetsien luonnonhoidon laatua. Seurannan tuloksena yhtiö saa ajantasaista tietoa toiminnastaan ja onnistumisestaan luonnonhoidossa. Lisäksi yhtiö tekee sisäisiä tarkastuksia, joissa arvioidaan suunniteltuja ja jo toteutettuja metsän- ja ympäristönhoidon toimenpiteitä. Yhtiö varmistaa hyvän ympäristönhoidon säilymisen kouluttamalla henkilöstöään säännöllisesti.

Tornator on perustanut WWF-Suomen kanssa yhteistyössä Perintömetsiä. Vuoden 2008 Perintömetsäkohteena suojeltiin lähes 12 hehtaaria

runsaslahoppuustoista metsää Ilomantsin Oinasvaarassa. Lisäksi Tornator on jatkanut lasten ja nuorten metsätietämyksen lisäämistä järjestämällä metsäpäiviä ja -retkiä.

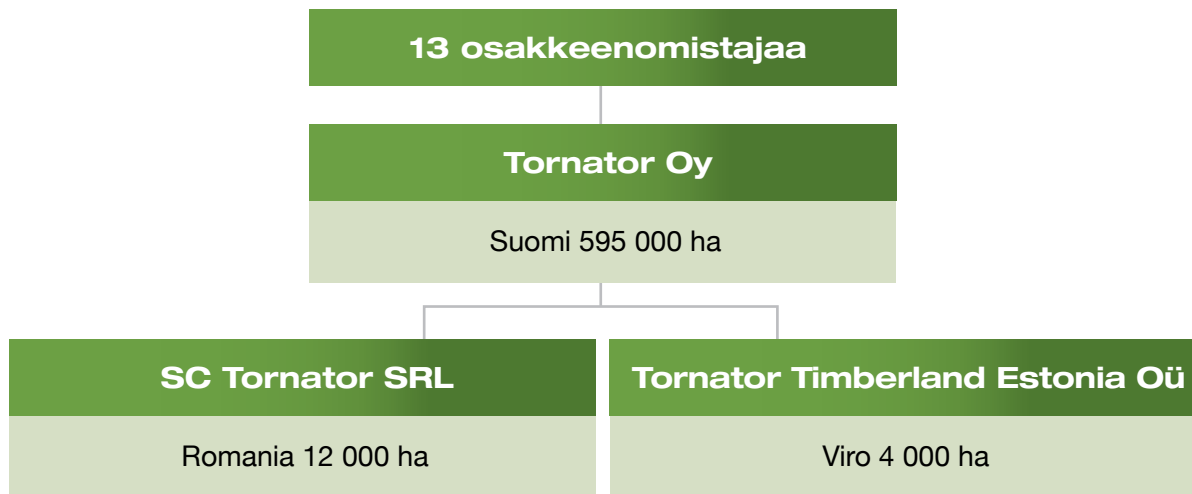
Lait, metsäsertifiointi ja ympäristövastuuohjelma

Tornatorin metsänhoitoa ja maankäyttöä ohjaavat metsälaki, luonnonsuojelulaki, vesilaki, maankäyttö- ja rakennuslaki, muinaismuistolaki sekä muu ympäristölainsäädäntö.

Lisäksi Tornator on sitoutunut noudattamaan toiminnassaan PEFC-sertifiointijärjestelmän (Programme for the Endorsement of Forest Certification Schemes) kriteerejä. Sertifioinnilla varmistetaan, että metsien kestävä käytön periaatteet ovat kunnossa. Ulkopuolinen auditoija arvioi kriteerien noudattamista. Tornator edellyttää myös urakoitsijoiltaan sertifiointikriteerien mukaista toimintaa.

Tornatorilla on oma ympäristövastuuohjelma, jossa asetetaan vuosittaiset tavoitteet ympäristönhoidolle. •

Tornator Timberland -konserni 1.1.2009-

Hallinto

Omistus ja yhtiö rakenne

Tornator Timberland -konserniin kuului vuonna 2008 emoyhtiö Tornator Oy:n lisäksi Tornator Timberland Estonia Oü ja Romaniaan perustettu SC Tornator SRL. Kaikki kolme yhtiötä omistavat metsää ja harjoittavat operatiivista metsätaloutta.

Tornator Oy:n omistajat ovat suomalaisia, pääosin institutionaalisia sijoittajia. Yhtiön omistuksessa ei tapahtunut muutoksia vuonna 2008.

Hallinnointiperiaatteet

Tornatorin hallinnosta vastaavat yhtiökokous, hallitus sekä toimitusjohtaja johtoryhmän avustuksella. Ulkomaisten tytäryhtiöiden hallitukset muodostuvat emoyhtiön johdon edustajista.

Yhtiökokous ja hallitus

Tornator Oy:n yhtiökokous on konsernin ylin päättävä elin, joka päättää sille osakeyhtiölaissa säädetyistä asioista. Yhtiökokous pidetään vuosittain viimeistään toukokuussa yhtiön hallituksen määräämänä päivänä.

Hallitukseen kuuluu 4–7 varsinaista jäsentä, jotka yhtiökokous valitsee vuodeksi kerrallaan. Yhtiökokous valitsee myös jokaiselle jäsenelle henkilökohtaisen varajäsenen.

Hallitus valvoo Tornatorin toimintaa ja johtamista sekä päättää merkittävistä yhtiön strategiaa, investointeja, organisaatiota ja rahoitusta koskevista asioista. Hallitus kokoontuu vähintään neljä kertaa vuodessa. Vuonna 2008 hallitus kokoontui kymmenen kertaa.

Tornator Oy:n osakkeenomistajat	%
Stora Enso -konserni	41,0
Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varma	13,1
OP-Henkivakuutus Oy	7,5
Keskinäinen eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen	7,5
Keskinäinen eläkevakuutusyhtiö Etera	6,3
OP-Eläkekassa	6,3
Muut osakkeenomistajat	18,3
Yhteensä	100,0

Valiokunnat

Tornatorissa toimii yksi valiokunta, Oversight Committee. Valiokunnan tehtävänä on valvoa yhtiön ja osakkaan välisiä merkittäviä sopimuksia.

Valiokunta toimii Tornatorin hallituksen alaisena. Hallitus valitsee valiokuntaan keskuudestaan kolme jäsentä vuodeksi kerrallaan. Valiokunta kokoontuu ja raportoi hallitukselle vähintään kahdesti vuodessa.

Toimitusjohtaja ja johtoryhmä

Tornatorin hallitus nimittää toimitusjohtajan. Toimitusjohtaja on vastuussa yhtiön taloudellisesta tuloksesta ja liiketoimintojen sekä hallinnon järjestämisestä lakien ja hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti. Toimitusjohtajan tehtäviin kuuluu antaa hallitukselle tietoa muun muassa yhtiön taloudellisesta tilanteesta ja liiketoimintaympäristössä tapahtuvista muutoksista. Toimitusjohtaja vastaa merkittävimpien asiakkuuksien hoidosta.

Toimitusjohtajan tukena toimii johtoryhmä. Johtoryhmään kuului vuonna 2008 kuusi jäsentä. Toimitusjohtaja toimii johtoryhmän puheenjohtajana. Johtoryhmän tehtävänä on hallituksen määrittelemän strategian toteuttaminen käytännössä.

Johtoryhmä kokoontuu noin kuukauden välein sekä aina tarvittaessa. Johtoryhmä pitää osan kokouksistaan operatiivisten metsätaloustiimien kanssa, mikä edistää tiedonkulkua johdon ja kentän välillä. Vuonna 2008 johtoryhmä kokoontui seitsemän kertaa.

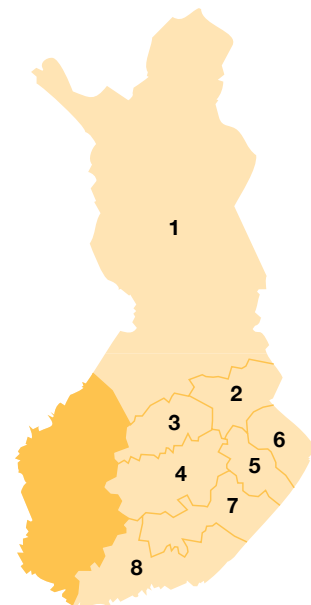
Operatiivinen toiminta

Suomessa operatiivinen toiminta on jaettu alueellisesti kahdeksaan metsätaloustiimiin. Tiimien tehtävänä on toteuttaa yhtiön johdon kanssa yhdessä asetettujen strategisten päämäärien mukaiset tehtävät omilla maantieteellisillä alueillaan.

Ulkomailla paikallispäälliköt (Country Manager) vastaavat operatiivisen toiminnan järjestämisestä ja raportoinnista emoyhtiöön.

Metsätaloustiimit

1. Pohjois-Suomi
2. Nurmes
3. Iisalmi
4. Kuopio
5. Joensuu
6. Lieksa
7. Savonlinna
8. Imatra

Palkat ja palkkiot

Yhtiökokous päättää hallituksen palkkioista. Hallituksen puheenjohtajalle ja jäsenille maksetaan vuosipalkkio ja kokouspalkkio. Hallitus päättää toimitusjohtajan ja johtoryhmän jäsenten palkkioista. Toimitusjohtajalle ja johtoryhmän jäsenille maksetaan kiinteä kuukausipalkka ja henkilökohtainen bonus. Johtoryhmä kuuluu lisäksi pitkän aikavälin rahapohjaisen kannustinjärjestelmän piiriin.

Tilintarkastajat

Yhtiökokous valitsee käytettävän tilintarkastusyhteisön vuodeksi kerrallaan. Tornatorin tilintarkastajana toimii PricewaterhouseCoopers, päävastuullisena tilintarkastajana KHT Johan Weckman, joka on toiminut tehtävässä vuodesta 2002 lähtien.

Emoyhtiön tilintarkastajat vastaavat koko konsernin tilintarkastuksen suunnittelusta, koordinoimisesta ja ohjauksesta. Tilintarkastussuunnitelma laaditaan vuosittain yhteistyössä konsernijohdon kanssa. Tilintarkastajat raportoivat emoyhtiön hallitukselle vähintään kahdesti vuodessa.

Riskienhallinta

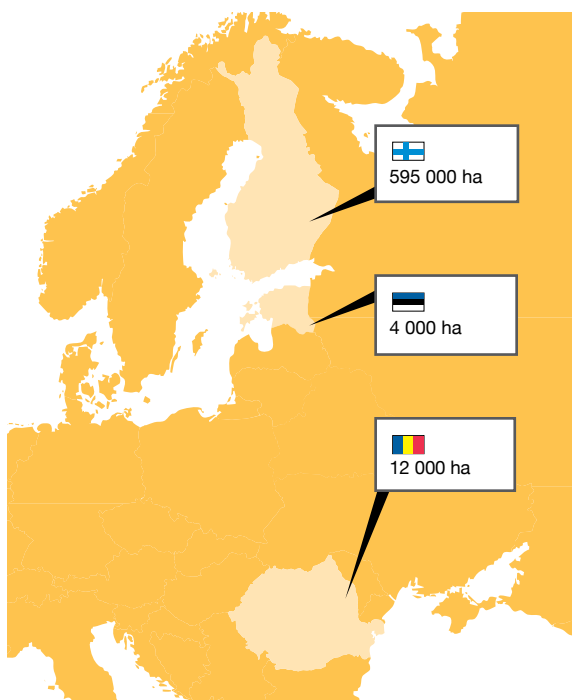
Tornatorin riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa yhtiön pitkän aikavälin kannattava toiminta ja luoda mahdollisuuksia hallittuun riskinottoon valitun strategian puitteissa. Lähtökohtana on yhtiön kaikkien merkittävien riskien systemaattinen kartoitus ja analysointi, jotta yhtiö voi valita optimaaliset keinot riskien hallitsemiseksi.

Hallitus määrittelee yrityksen riskienhallin-

nan strategian ja vastaa riskienhallinnan tulosten ja toimenpiteiden seurannasta sekä riskienhallintaprosessien toimivuuden arvioinnista vuosittain. Johtoryhmä vastaa riskienhallinnan strategian toteutuksesta ja riskien toteutumisen seurannasta sekä tarvittavista riskienhallintatoimenpiteistä.

Tornatorin riskit on jaettu kolmeen pääluokkaan: strategiset riskit, operatiiviset riskit ja rahoitusriskit.

Tornatorin metsäomistukset 2008

Strategiset riskit

Puun markkinahinta vaihtelee kysynnän ja tarjonnan mukaan, joten Tornatorin tulonmuodotuksen kannalta muutokset puumarkkinoilla ovat oleellinen riskitekijä. Puun markkinahintariskin toteutuessa Tornator voi varmistaa tulonmuodotuksen lisäämällä väliaikaisesti puunmyyntimääriä tai erikoispuuerien myyntiä. Tornatorin pitkän aikavälin hakkuusuunnite mahdollistaa tilapäiset joustot vuotuisten hakkuiden suhteen. Puun kysynnän Tornator on varmistanut solmimalla pitkäaikaisen puukauppasopimuksen Stora Enson kanssa.

Puuraaka-aineen määrän ja laadun riskiä hallitaan pitkän aikavälin metsävarojen käytön suunnittelulla ja hakkuiden suuntaamisella metsien rakenteen ja ikäluokkajakauman mukaisesti. Suunnittelun tueksi Tornator hankkii säännöllisin väliajoin puolueettoman tutkimuksen yhtiön metsien rakenteesta ja laatii siihen perustuvan pitkän aikavälin hakkuusuunnitteen (>30 vuotta). Metsäntutkimuslaitos tuotti Tornatorille vuonna 2006 hakkuulaskelman, joka perustuu viimeisimmän valtakunnan metsien inventoinnin tuloksiin.

Tornator seuraa vallitsevaa taloussuhdannetta suunnitellessaan tonttimyynnin volyyymiä. Tonttien myynnissä voidaan hyödyntää positiivista suhdannetta ja alhaista korkotasoa sekä yleistä kiinnostusta vapaa-ajan rakentamiseen. Suhdanteen heikentyminen saattaa vähentää lomarakennuspaikkojen kysyntää ja aiheuttaa väliaikaista tuottojen laskua.

Riskimielessä Tornator suojaa ennemmin kannattavuutta kuin bruttotuottoja, mutta tarvittaessa tuoton menetyksiltä voidaan suojautua lisäämällä puun, tai tilapäisesti metsätilojen, myyntiä.

Metsävarojen hyödyntämisessä ympäristöön kohdistuvia riskejä Tornator hallitsee ympäristölainsäädäntöä ja sertifiointikriteerejä noudattamalla. Riskit otetaan huomioon henkilöstön kouluttamisessa ja perehdyttämisessä sekä minimoidaan toiminnan hyvällä suunnittelulla ja toteuttamisen korkealla tasolla.

Riskinä voidaan pitää myös merkittäviä uusia lakisäädöksiä tai muita toimintaa rajoittavia tekijöitä. Riskien hallinnassa merkittävässä roolissa on yhteistyö viranomaisten ja erilaisten järjestöjen kanssa sekä esimerkiksi maakuntakaavoitukseen osallistuminen. Tornator noudattaa avointa tiedotuspolitiikkaa, jossa korostuu toiminnan kestävyys ja yhteiskuntavastuun toteuttaminen.

Ammattitaitoisen henkilöstön saaminen ja sitouttaminen on riski myös metsätaloudessa. Tor-

nator on varautunut metsureiden eläköitymiseen sopimalla uusia yrittäjäsopimuksia ja lisäämällä koneellista työtä. Toimihenkilöiden osalta on tehty ennakoivaa rekrytointia, jotta eläköityvät ehtivät siirtää tietotaitonsa eteenpäin.

Tornatorin tavoitteena on jatkaa toiminnan laajentamista Suomen rajojen ulkopuolella maissa, joissa kasvumahdollisuudet todetaan kannattaviksi. Maantieteellinen laajentuminen on sekä positiivinen riskienhallintamenetelmä että riski. Laajenemisen riskejä hallitaan laajentamalla taoudellisesti ja poliittisesti vakaisiin maihin, valitsemalla asiantuntevia kumppaneita ja luotettavia asiakkaita sekä tasapainottamalla pitkä- ja lyhytaikaisia puunmyyntisopimuksia.

Operatiiviset riskit

Sisäisiä liiketoimintariskejä Tornator hallitsee toimivilla ja tilintarkastajien hyväksymillä prosesseilla. Laajentuminen ulkomaille hajauttaa riskejä omaisuuden ja toiminnan osalta. Luonnonilmiöiden muodostamia riskejä vastaan Tornator on suojannut Suomen metsäomaisuutensa vakuuttamalla. Ulkomailla Tornator ei ole katsonut kannattavaksi vakuuttaa omistamiaan metsiä, sillä kohdemaissa ei ole tällä hetkellä toimivia metsävakuutusmarkkinoita.

Rahoitusriskit

Tornatorilla on merkittävä määrä vaihtuvakoroista lainaa. Markkinakoron muutoksiin yhtiö on varautunut koronvaihtosopimuksin ja tavallisiin optioin. Likviditeetin hallinta perustuu ennakkomaksuihin ja ajantasaiseen kassasuunnitteluun. Käteisvarat on sijoitettu pankkitalletuksiin sekä lyhyen aikavälin likvideihin ja korkean luotto- luokituksen korkorahastoihin. Yhtiö on hajauttanut varainhankinnan ajankohtaan liittyvän riskin ottamalla pitkäaikaista lainaa eri maturiteeteilla.

Asiakasriskiä Tornator hallitsee myyntisopimuksiin perustuvilla ennakkomaksuilla.

Vasemmalta oikealle: Esko Torsti, Mikko Koivusalo, Kalevi Hemilä, Hannu Ryöppönen, Pekka Korhonen

Kalevi Hemilä

s. 1952, maatalous- ja metsätieteiden tohtori, agronomi, ministeri
Puheenjohtaja 2006–

Tausta:

Etera, toimitusjohtaja 2006–
Etera, varatoimitusjohtaja 2005–2006
Teknologiateollisuuden 100-vuotissäätiön projekti 2005
Teollisuuden ja Työnantajain Keskusliitto, toimitusjohtaja 2003–2004
Elintarviketeollisuusliitto, toimitusjohtaja 2002–2003
Maa- ja metsätalousministeri 1995–2002
Maa- ja metsätalousministeriö, kansliapäällikkö 1999–2002
Suomen EU-edustusto, erityisasiantuntija 1993–1995
Maa- ja metsätalousministeriö, ylijohtaja, 1992–1999
Maatilahallitus, pääjohtaja 1986–1992

Muiden hallitusten jäsenyydet:

Työeläkevakuuttajat TELA, hallituksen jäsen
Eläketurvakeskus, edustajiston jäsen
Oy Snellman Ab, hallituksen jäsen
Työtehoseura ry, johtokunnan puheenjohtaja
TTS Kehitys Oy, hallituksen jäsen
Oiva Kuusiston Säätiö, varapuheenjohtaja
Kansallisen Kokoomuspuolueen Säätiö, hallituksen jäsen
Euroopan raviliitto UET, hallituksen jäsen

Pekka Korhonen

s. 1952, oikeustieteen kandidaatti, teologian kandidaatti
Jäsen 2002–

Tausta:

OP-Eläkekassa ja OP-Eläkesäätiö, toimitusjohtaja 1995–
OP-Eläkekassa ja OP-Eläkesäätiö, sijoituspäällikkö 1986–1995

Muiden hallitusten jäsenyydet:

OP-Asuntoluottopankki, hallituksen jäsen
Technopolis Oyj, hallituksen jäsen
Eläkesäätiöyhdistys ry, hallituksen varapuheenjohtaja
Kalliolan Settlementin kannatusyhdistys ry, hallituksen jäsen
S-Asunnot Oy, hallituksen jäsen

Esko Torsti

s. 1964, valtiotieteiden lisensiaatti
Jäsen 2003–

Tausta:

Ilmarinen, johtaja 2006–
Pohjola, sijoitusjohtaja 2001–2003 ja 2005–2006
Pohjola Omaisuudenhoito, toimitusjohtaja 2003–2005
Ilmarinen, korkosijoitusjohtaja 1998–2001
Skandinaviska Enskilda Banken, Suomen pääekonomisti 1996–1998

Muiden hallitusten jäsenyydet:

Sato Oyj, hallituksen jäsen

Hannu Ryöppönen

s. 1952, ekonomi
Jäsen 2006–

Tausta:

Stora Enso Oyj, varatoimitusjohtaja 2007–
Stora Enso Oyj, toimitusjohtajan sijainen 2005–2007,
talusjohtaja 2005–2008
Ahold, talusjohtaja, hallituksen jäsen 2003–2005
Industri Kapital Group, talusjohtaja 1999–2003
IKEA Group, rahoitusjohtaja 1985–1998

Muiden hallitusten jäsenyydet:

Altor Private Equity Funds, hallituksen puheenjohtaja 2005–

Mikko Koivusalo

s. 1961, kauppatieteiden maisteri
Jäsen 2006–

Tausta:

Varma, sijoitusjohtaja, pääomamarkkinat 2005–
Varma, pääomasijoitusjohtaja 1997–2005

Vasemmalta oikealle: Antero Pasanen, Markku Ketolainen, Tuula Jousinen, Tapio Suutarla, Arto J. Huurinainen, Henrik Nieminen

Antero Pasanen

s. 1951, metsänhoitaja
Metsänhoito- ja resurssipäällikkö 2005–

Tausta:

Tornator Oy, resurssipäällikkö 2002–2004
Stora Enso Oyj, resurssipäällikkö 2000–2002
Enso Oyj, Stora Enso Oyj, hankintapäällikkö 1988–1999
Enso-Gutzeit Oy, hankintametsänhoitaja 1977–1987
Enso-Gutzeit Oy, mh-päällikön apulainen 1975–1977

Markku Ketolainen

s. 1947, rakennusinsinööri
Maankäyttöpäällikkö 2002–

Tausta:

Stora Enso Oyj, kiinteistöpäällikkö 2000–2002
Enso Oyj, kiinteistöinsinööri 1987–1999
Enso-Gutzeit Oy, työnjohtaja 1975–1986
Eri rakennusliikkeet Suomessa, työnjohtaja 1971–1974

Tuula Jousinen

s. 1951, metsätalousinsinööri, laskentamerkonomi
Talouspäällikkö 2002–

Tausta:

Stora Enso Forest Consulting Oy, pääkirjanpitäjä 1998–2002
Enso Forest Development Oy, kirjanpitäjä 1989–1997
Enso-Gutzeit Oy, kirjanpitäjä 1984–1988
Enso-Gutzeit Oy, toimistosihteri 1969–1984

Tapio Suutarla

s. 1960, metsänhoitaja
Johtaja, suunnittelu ja metsäpalvelu
Varatoimitusjohtaja 2002–

Tausta:

Stora Enso Oyj, suunnittelu- ja metsäpalvelupäällikkö 2000–2002
Enso Oyj, hankintapäällikkö 1997–2000
Enso-Gutzeit Oy, projektipäällikkö 1994–1997
Tehdaspuu Oy, metsänhoitaja 1986–1994

Arto J. Huurinainen

s. 1950, metsänhoitaja
Toimitusjohtaja 2002–

Tausta:

Stora Enso Oyj, resurssi- ja hallintojohtaja 1997–2002
Enso Oyj, aluejohtaja 1992–1996
Enso-Gutzeit Oy, sisäinen tarkastaja 1987–1991
Enso-Gutzeit Oy, hankintapäällikkö 1987
Plan Sell Oy, hankintapäällikkö 1982–1986
Metsähallitus, suunnittelu- ja kenttäpäällikkö 1974–1982

Henrik Nieminen

s. 1970, kauppatieteiden maisteri, EMBA
Talous- ja rahoitusjohtaja
Varatoimitusjohtaja 2007–

Tausta:

Tornator Oy, talous- ja rahoitusjohtaja 2002–2006
Stora Enso Ab, projektijohtaja 2001–2002
Stora Enso Financial Services SA, rahoitusjohtaja 2000–2001
Enso Oyj, rahoituspäällikkö 1998–2000
Enso Oyj, laskenta-analytiikko 1997–1998

Yhteenveto konserni-tilinpäätöksestä 2008

Tornator Timberland -konserni raportoi tilinpäätöslukunsa kansainvälisen tilinpäätösstandardin (IFRS) mukaisesti. Tunnusluvut on laskettu ilman biologisten hyödykkeiden (=metsä) käyvän arvon muutoksen vaikutusta tulokseen. Sama koskee vertailuvuoden lukuja.

Konsernin liikevaihto vuonna 2008 (2007) oli 76,8 miljoonaa euroa (63,5), kasvua 21,0 %. Liikevoitto ilman biologisten hyödykkeiden muutosta oli 56,5 miljoonaa euroa (49,8). Tilikauden voitto ilman biologisten hyödykkeiden käyvän arvon muutosta oli 24,9 miljoonaa euroa (25,2). Liikevoitto oli 73,5 % liikevaihdosta (78,5 %) ja tilikauden voitto 32,4 % liikevaihdosta (37,9 %). Sijoitetun pääoman tuotto oli 7,1 % (7,0 %) ja sidotun oman pääoman tuotto 31,1 % (31,5 %).

Liikevaihdosta 65,2 miljoonaa euroa (52,0) eli 84,9 % muodostui hakkuuoikeuksien myynnistä. Tonttien ja metsäpalstojen myynneistä kertyi liikevoiton muuta tuottoja 11,0 miljoonaa euroa (10,8). Investoinnit olivat vuonna 2008 yhteensä 5,1 miljoonaa euroa (1,7). Investoinnit kohdistuivat ensisijaisesti teiden rakentamiseen, kunnos-

tusojituksiin sekä lannoitukseen. Tornator myös osti uusia metsämaita Suomessa, Romaniassa ja Virossa yhteensä noin 52,5 miljoonalla eurolla.

Vuonna 2008 biologisten hyödykkeiden käyvän arvon muutos tuloslaskelmassa oli huomattavasti pienempi (-18,1 miljoonaa euroa) kuin vuotta aiemmin (+170,1). Vuonna 2007 tehtiin merkittävä muutos itse laskentamallissa, kun taas vuoden 2008 muutos koostuu lähinnä suoritetuista hakkuista sekä päivityksistä puun hintoihin ja diskonttokorkoon. Taseessa on mukana myös uusien metsähankintojen vaikutus.

Pitkäaikaisia lainoja lyhennettiin tilikauden aikana yhteensä 7,0 miljoonaa euroa (7,0). Pitkäaikaisien lainojen korkokulut olivat 22,6 miljoonaa euroa (22,7). Konsernin omavaraisuusaste 31.12.2008 oli 35,7 % (42,1 %).

Tornatorin hallitus esitti päätettäväksi kevään 2009 yhtiökokouksessa, että yhtiö jakaa omistajilleen osinkoina 1,00 euroa per osake (3,00) eli yhteensä 5,0 miljoonaa euroa.

Tornatorin palveluksessa oli tilikauden 2008 aikana keskimäärin 188 henkilöä (188).

Tunnuslukujen laskentakaavat

$$\begin{aligned} \text{Oman pääoman tuotto, \%} &= \frac{\text{Tilikauden voitto}}{\text{Sidottu oma pääoma}} \times 100 \\ \text{Sijoitetun pääoman tuotto, \%} &= \frac{\text{Liikevoitto + Korkotulot}}{\text{Taseen loppusumma - Korottomat velat}} \times 100 \\ \text{Omavaraisuusaste, \%} &= \frac{\text{Oma pääoma}}{\text{Taseen loppusumma - Saadut ennakot}} \times 100 \end{aligned}$$

Tornatorin rahoitus vuosina 2006-2008	2006	2007	2008
Pitkäaikainen vieras pääoma, milj. euroa	285,2	371,6	400,6
Pitkäaikainen debentuurilaina, milj. euroa	91,8	65,0	65,0
Pitkäaikaisien lainojen lyhtäik. osuus, milj. euroa	0,0	7,0	7,0
Nettorahoituskulut, milj. euroa	18,2	15,9	22,8
Nettorahoituskulut ilman käyvän arvon muutoksia	36,8	22,0	21,7
Edellinen, % liikevaihdosta	56,8	34,7	28,3

KONSERNITASE

MEUR	31.12.2006	31.12.2007	31.12.2008
VARAT			
Pitkäaikaiset varat			
Aineettomat hyödykkeet	0,2	0,4	0,3
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	61,5	63,5	69,6
Biologiset hyödykkeet	663,3	832,4	858,4
Johdannaiset	0,0	9,8	0,0
	724,9	906,2	928,3
Lyhytaikaiset varat			
Vaihto-omaisuus	1,1	0,4	0,3
Myyntisaamiset ja muut saamiset	1,6	0,7	1,1
Muut rahoitusvarat	0,0	16,7	14,2
Rahavarat	41,5	26,5	18,4
	44,2	44,2	34,0
Varat yhteensä	769,1	950,4	962,3
OMA PÄÄOMA JA VELAT			
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma			
Osakepääoma	50,0	50,0	50,0
Muu oma pääoma	208,0	307,9	285,7
Oma pääoma yhteensä	258,0	357,9	335,7
Pitkäaikaiset velat			
Laskennalliset verovelat	67,5	121,4	113,7
Rahoitusvelat	376,9	436,6	465,6
Johdannaiset	40,2	0,0	11,3
Muut velat	0,1	0,1	0,0
	484,7	558,2	590,5
Lyhytaikaiset velat			
Rahoitusvelat	0,0	7,0	7,0
Ostovelat ja muut velat	26,5	27,3	29,0
	26,5	34,3	36,0
Velat yhteensä	511,2	592,5	626,6
Oma pääoma ja velat yhteensä	769,1	950,4	962,3

KONSERNITULOSLASKELMA

MEUR	1.1.-31.12.2006	1.1.-31.12.2007	1.1.-31.12.2008
Liikevaihto	64,7	63,5	76,8
Liiketoiminnan muut tuotot	2,4	2,6	2,2
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen muutos	-1,1	-0,8	-0,9
Materiaalit ja palvelut	-3,8	-4,3	-8,9
Henkilöstökulut	-6,3	-6,6	-7,1
Poistot ja arvonalentumiset	-1,0	-0,9	-0,9
Liiketoiminnan muut kulut	-3,5	-3,6	-4,7
Biologisten hyödykkeiden käyvän arvon muutos	-10,5	170,1	-18,1
Liikevoitto	40,8	219,9	38,4
Rahoitustuotot	0,5	0,7	0,9
Rahoituskulut	-37,3	-22,7	-22,6
Johdannaissinstrumenttien käyvän arvon muutos	18,6	6,1	-1,1
Rahoituskulut (netto)	-18,2	-15,9	-22,8
Voitto ennen veroja	22,6	204,0	15,6
Tuloverot	-3,8	0,0	-6,3
Laskennallisten verojen muutos	-2,1	-52,9	2,2
Tilikauden voitto	16,7	151,0	11,5

LASKELMA KONSERNIN OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSISTA

Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma

000 euroa	Osake- pääoma	Ylikurssi- rahasto	Muuntoero	Käyvän arvon rahasto	Kertyneet voittovarot	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 31.12.2007	50 000,0	29 995,2	0,0	2 924,5	275 007,9	357 927,6
Oma pääoma 1.1.2008	50 000,0	29 995,2	0,0	2 924,5	275 007,9	357 927,6
Suoraan omaan pääomaan kirjatut voitot/tappiot rahavirran suojauksesta				-20 068,4		-20 068,4
Rahavirran suojauksesta kirjatut lask. Verot				5 217,8		5 217,8
Muuntoero Vararahasto			-3 074,5			-3 074,5
Myytävissä olevat sijoitukset				-1 095,7		-1 095,7
Sijoitusten käyvän arvon muutoksesta kirjatut lask. verot				284,9		284,9
Tilikauden voitto					11 498,6	11 498,6
Vuonna 2008 kirjatut tuotot ja kulut yhteensä	0,0	0,0	-3 074,5	-15 661,4	11 498,6	-7 237,4
Osingonjako					-15 000,0	-15 000,0
Oma pääoma 31.12.2008	50 000,0	29 995,2	-3 074,5	-12 736,9	271 506,5	335 690,2

	Osake- pääoma	Ylikurssi- rahasto	Muuntoero	Käyvän arvon rahasto	Kertyneet voittovarot	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 1.1.2007	50 000,0	29 995,2		0,0	177 991,6	257 986,8
Tilikauden voitto					151 016,3	151 016,3
Vuonna 2007 kirjatut tuotot ja kulut yhteensä	0,0	0,0		2 924,5	151 016,3	153 940,8
Osingonjako					-54 000,0	-54 000,0
Oma pääoma 31.12.2007	50 000,0	29 995,2		2 924,5	275 007,9	357 927,6

KONSERNIN RAHAVIRTALASKELMA

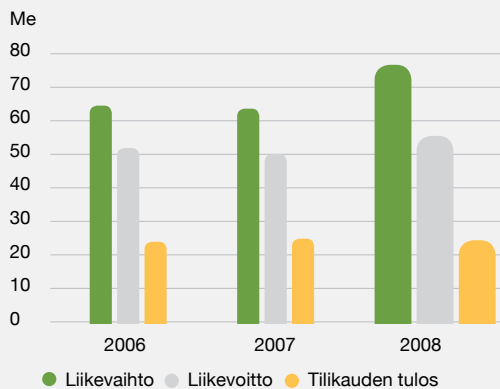
MEUR	31.12.2006	31.12.2007	31.12.2008
Liiketoiminnan rahavirrat			
Tilikauden voitto	16,7	151,0	11,5
Oikaisut:			
Verot	4,2	53,1	4,1
Poistot	1,0	0,9	0,9
Muut maksutapahtumaa sisältämättömät tuotot ja kulut	8,4	-167,8	17,6
Korkotuotot	-0,5	-0,7	-0,9
Osinkotuotot	0,0	0,0	0,0
Korkokulut	24,7	15,9	23,7
Käyttöpääoman muutokset			
Myynti- ja muiden saamisten vähennys (+)/lisäys (-)	-0,1	0,6	0,1
Vaihto-omaisuuden vähennys (+)/lisäys (-)	1,1	0,8	0,9
Osto- ja muiden velkojen vähennys (-)/lisäys (+)	3,3	9,8	-0,9
Käyttöpääoman muutos	4,3	11,3	0,1
Maksetut korot ja muut rahoituskulut	-22,2	-71,7	-22,7
Saadut korot	0,5	0,6	0,9
Maksetut verot	-6,4	0,6	-4,0
Liiketoiminnan nettorahavirta	30,8	-6,6	31,1
Investointien rahavirrat			
Yrityshankinnat	0,0	-1,4	0,0
Investoinnit biologisiin hyödykkeisiin	0,0	0,0	-46,8
Investoinnit metsämaapohjaan	0,0	0,0	-5,5
Investoinnit muihin aineellisiin hyödykkeisiin	-2,2	-4,7	-2,6
Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden luovutustulot	0,0	0,0	0,0
Investoinnit korkorahastoihin	0,0	-16,4	1,8
Investointien nettorahavirta	-2,2	-22,5	-53,1
Rahoituksen rahavirrat			
Korollisten lainojen nostot	0,0	445,0	36,0
Korollisten lainojen takaisinmaksut	-29,8	-376,9	-7,0
Emoyhtiön omistajille maksetut osingot	0,0	-54,0	-15,0
Rahoituksen nettorahavirta	-29,8	14,1	14,0
Rahavarojen (vähennys)/lisäys	-1,2	-15,0	-8,1
Rahavarat tilikauden alussa	42,7	41,5	26,5
Valuuttakurssien muutosten vaikutus	0,0	0,0	0,0
Rahavarat tilikauden lopussa	41,5	26,5	18,4

TALouden YHTEENVETO

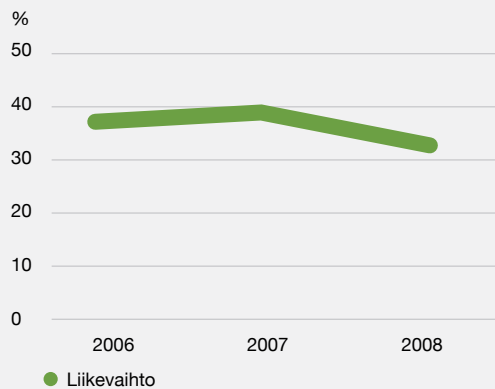
Tornator Timberland -konserni raportoi kansainvälisen tilinpäätösstandardin (IFRS) mukaisesti.

	2006	2007	2008
Liikevaihto, milj. euroa	64,7	63,5	76,8
Liikevoitto, milj. euroa	40,8	219,9	38,4
Liikevoitto ilman biologisten hyödykkeiden käyvän arvon muutosta, milj. euroa	51,3	49,8	56,5
Liikevoitto ilman biologisten hyödykkeiden käyvän arvon muutosta, % liikevaihdosta	79,3	78,5	73,5
Tilikauden tulos, milj. euroa	16,7	151,0	11,5
Tilikauden tulos ilman biologisten hyödykkeiden arvon muutosta, milj. euroa	24,5	25,2	24,9
Tilikauden tulos ilman biologisten hyödykkeiden käyvän arvon muutosta, % liikevaihdosta	37,9	39,7	32,4
Oma pääoma, milj. euroa	258,0	357,9	335,7
Korolliset nettovelat, milj. euroa	335,4	400,5	439,9
Taseen loppusumma, milj. euroa	769,1	950,4	962,3
Sijoitetun pääoman tuotto ilman biol. hyöd. käyvän arvon muutosta, %	8,2 %	7,0 %	7,1 %
Sidotun oman pääoman tuotto ilman biol. hyöd. käyvän arvon muutosta, %	30,6 %	31,5 %	31,1 %
Omavaraisuusaste, %	34,0 %	42,3 %	35,7 %
Henkilöstö keskimäärin, henkeä	184	188	188
Henkilöstökulut, % liikevaihdosta	9,8 %	10,4 %	9,2 %
Investoinnit metsäomaisuus, milj. euroa	0,0	1,4	52,5
Investoinnit muut, milj. euroa	1,3	1,7	5,1
Hakkuuoikeuksien myynti, milj. kuutiometriä	1,9	1,9	1,9
Hakkuumäärä, milj. kuutiometriä	1,9	1,7	2,0
Metsäomaisuuden kirjanpitoarvo, milj. euroa	510,8	512,0	561,0
Metsäomaisuuden käypä arvo, milj. euroa	718,2	890,2	921,2
Maaomaisuuden myyntivoitot, milj. euroa	12,2	10,8	11,0
RAHOITUS, milj. euroa			
	2006	2007	2008
Pitkäaikainen vieras pääoma	285,2	371,6	400,6
Pitkäaikainen debentuurilaina	91,8	65,0	65,0
Pitkäaikaisten lainojen lyhytaik. osuus	0,0	7,0	7,0
Nettorahoituskulut	18,2	15,9	22,8
Nettorahoituskulut ilman käyvän arvon muutoksia	36,8	22,0	21,7
Edellinen, % liikevaihdosta	56,8 %	34,7 %	28,3 %

Liikevaihto, liikevoitto ja tilikauden tulos, Me
Ilman biologisten hyödykkeiden käyvän arvon muutosta

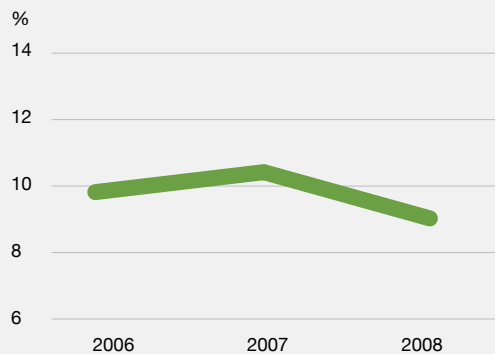
Tilikauden tulos, % liikevaihdosta
Ilman biologisten hyödykkeiden käyvän arvon muutosta

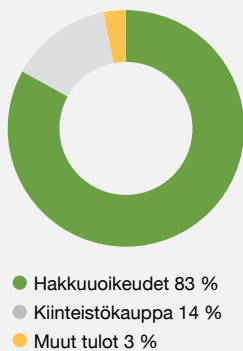
Pääoman tuotto, %
Ilman biologisten hyödykkeiden käyvän arvon muutosta

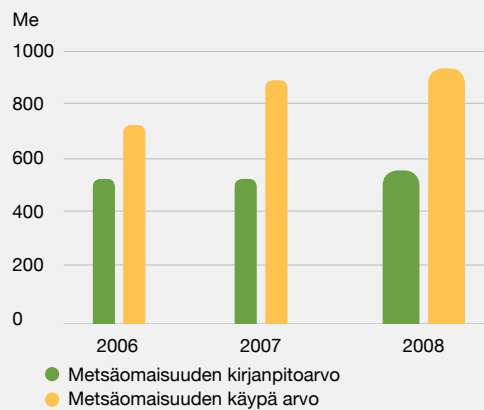
Henkilöstökulut, % liikevaihdosta

Liiketoiminnan kassavirrat

Metsäomaisuuden kirjanpitoarvo vs. käypä arvo

Napinkuja 3 C, FI-55100 Imatra, Finland
Tel. +358(0)1056 30000, Fax +358(0)1056 30050
www.tornator.fi